

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી - 2016

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : વહીવટી સિદ્ધાંત (EPA-01)

Numerical Code: 0055

તારીખ : 17/01/2016

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

-
- પ્ર.1 જાહેર વહીવટનો અર્થ આપી તેના અભ્યાસમાં ઉપયોગી થતા વિવિધ અભિગમોની ચર્ચા કરો. (12)
અથવા
જાહેર વહીવટની વિવિધ વ્યાખ્યાઓ આપી તેના રાજ્યશાસ્ત્ર અને અર્થશાસ્ત્ર સાથેના સંબંધોની ચર્ચા કરો.
- પ્ર.2 જાહેર વહીવટના વિવિધ ઉદ્દેશો જણાવી તેની વિકાસયાત્રા પર વિગતવાર ચર્ચા કરો. (12)
અથવા
તુલનાત્મક જાહેર વહીવટ અને નવીન જાહેર વહીવટ એ શું છે તે જણાવી તેના ઇતિહાસ સાથેના સંબંધોની ચર્ચા કરો.
- પ્ર.3 અમલદારશાહીનો અર્થ આપી તેના વિવિધ પ્રકારોની ચર્ચા કરી તેના નકારાત્મક લક્ષણો જણાવો. (12)
અથવા
ઔપચારિક સંગઠનનો અર્થ આપી તેના વિવિધ લક્ષણો વિગતે ચર્ચા કરો.
- પ્ર.4 આદેશની એકતા એટલે શું? તેના ઉદ્દેશો જણાવી તેને અસરકરતા પરિબલોની ચર્ચા કરો. (12)
અથવા
સત્તા સોંપણીનો અર્થ સમજાવી તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો તેમજ સત્તા સોંપણીના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો.
- પ્ર.5 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (12)
1. નેતૃત્વના સિદ્ધાંતો
2. મુખ્ય વહીવટ કર્તાના કાર્યો
3. આયોજનની પદ્ધતિઓ
4. માહિતીસંચારની આવશ્યકતાઓ
5. ખાતાઓના મુખ્ય લક્ષણો
- પ્ર.6 બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોના સાચા જવાબ તેના ક્રમ સાથે લખો. (10)
1. શ્રી કે. સંથાનમના અધ્યક્ષપદે કઈ સાલમાં ભારતીય કેન્દ્રસરકારે વહીવટી તંત્રમાં વધતી ગેરરીતી રોકવા માટે કમિટીની સ્થાપના કરી હતી.
(A) 1947 (B) 1962 (C) 1972 (D) 1990
2. કેન્દ્રીય તકેદારી પંચની રચના કઈ કમિટીની ભલામણથી કરવામાં આવેલી છે?
(A) વી. મોઈલી (B) કે. સંથાનમ (C) ગોરવાલા (D) સરદાર પટેલ
3. આપણા દેશમાં લોકાયુક્તની સૌ પ્રથમ નિમણૂંક કરનાર કયું રાજ્ય હતું.
(A) આંધ્રપ્રદેશ (B) ગુજરાત (C) મહારાષ્ટ્ર (D) રાજસ્થાન

4. ભારતમાં આઈ.એ.એસ. અધિકારીઓને તાલીમ આપવા માટેની પ્રખ્યાત એકેડમી કઈ જગ્યાએ આવેલી છે.
(A) બનારસ (B) મસુરી (C) વિશાખાપટ્ટમ (D) નાસિક
5. ઓમ્બુડઝમેનની સંસ્થા સૌ પ્રથમ વખત કયા દેશમાં શરૂ કરવામાં આવી?
(A) ડેન્માર્ક (B) સ્વીડન (C) બ્રિટન (D) ન્યુઝીલેન્ડ
6. ભારતની અંદાજ સમિતિમાં કેટલા સભ્યો હોય છે.
(A) 20 (B) 40 (C) 30 (D) 50
7. જાહેર વહીવટમાં પ્રશિષ્ટ અભિગમના પ્રણેતા કોણ હતા?
(A) હર્બટ સાયમન (B) એલ. ઉર્વિક (C) ટેલર (D) ચેસ્ટર બર્નાડ
8. જાહેર વહીવટમાં વર્તનલક્ષી અભિગમના પ્રણેતા કોણ હતા?
(A) હર્બટ સાયમન (B) મોયો (C) ટેલર (D) ગતિક
9. ભારતીય સંસદ સમક્ષ સૌ પ્રથમ લોકપાલ અંગેનો ખરડો ક્યારે રજૂ થયો હતો?
(A) 1968 (B) 1981 (C) 1985 (D) 1995
10. વહીવટદારની ફરજોને કોણે POSDCORBમાં સમાવી લીધેલ છે.
(A) ગુલિક (B) ઊર્વિક (C) એટલી (D) વિલ્સન
-

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી - 2016

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : ભારતીય વહીવટ (EPA-02)

Numerical Code: 0056

તારીખ : 18/01/2016

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

-
- પ્ર.1 બ્રિટીશ શાસનના આગમન સમયની ભારતીય વહીવટી પ્રથા સમજાવી, બ્રિટીશ વહીવટીતંત્ર 1757 થી 1858 ની વિગત રજૂ કરો. (12)
- અથવા
- 1935ના કાયદા મુજબ વહીવટી પ્રથા સમજાવો.
- પ્ર.2 ભારતીય બંધારણનાં મૂળભૂત લક્ષણોની વિગતવાર ચર્ચા કરો. (12)
- અથવા
- ભારતની આયોજન પ્રક્રિયાની વિગત આપી તેમાં વડાપ્રધાનના કાર્યાલયની ભૂમિકા વર્ણવો.
- પ્ર.3 સચિવાલય અને નિયામકશ્રીની કચેરીઓ વચ્ચેનાં સંબંધોની પ્રક્રિયાઓ સમજાવો. (12)
- અથવા
- રાજ્ય સેવાઓ અને લોકસેવા આયોગ પર નિબંધ લખો.
- પ્ર.4 જિલ્લા કલેક્ટરની સત્તાઓ અને પોલીસ તંત્ર ઉપર નિબંધ લખો. (12)
- અથવા
- શહેરી વહીવટી તંત્રની વિગત આપી પંચાયતી રાજની સફળતાઓ અને નિષ્ફળતાઓની ચર્ચા કરો.
- પ્ર.5 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (12)
1. મહાનગરપાલિકાની રચના અને કાર્યો
 2. વહીવટી સુધારાઓ
 3. પંચાયતી રાજ
 4. વહીવટી ન્યાયપંચો
 5. રાજકીય અને કાયમી કારોબારીના સંબંધ
- પ્ર.6 બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોના સાચા જવાબ તેના ક્રમ સાથે લખો. (10)
1. કઈ પંચવર્ષીય યોજનામાં સરકારમાં સંગઠન અને પદ્ધતિ (O & M) ની ભલામણ કરવામાં આવી હતી.
(A) પ્રથમ (B) દ્વિતીય (C) તૃતીય (D) ચોથી
 2. "ભારતમાં જાહેર વહીવટનું સર્વેક્ષણ" અંગે ઈ.સ. 1953 માં કઈ કમિટીએ પોતાનો ખ્યાતનામ અહેવાલ રજૂ કર્યો હતો?
(A) પોલ એચ.એપેલેબી (B) વિરખ્યા મોઈલી
(C) મોરારજી દેસાઈ (D) એ.ડી. ગોરવાલા
 3. ભારતમાં એડમિનિસ્ટ્રેટીવ ટ્રીબ્યુનલ એક્ટ કઈ સાલમાં બન્યો હતો?
(A) ઈ.સ. 1966 (B) ઈ.સ. 1985 (C) ઈ.સ. 1996 (D) ઈ.સ. 2012

4. કાયદાના શાસનના મુખ્ય પ્રણેતા કોણ હતા?
(A) બ્લેક સ્ટોન (B) એ.વી. ડાઈસી (C) જહોન મેજર (D) કેમરૂન
5. નીચેનામાંથી કયા દેશમાં અદાલતી સમીક્ષા અમલમાં નથી?
(A) ઈંગ્લેન્ડ (B) ઓસ્ટ્રેલિયા (C) ભારત (D) અમેરિકા
6. ભારતીય પરિષદ અંગેનો કાયદો કઈ સાલમાં ઘડવામાં આવ્યો હતો.
(A) ઈ.સ. 1961 (B) ઈ.સ. 1962 (C) ઈ.સ. 1861 (D) ઈ.સ. 1980
7. રાજ્ય યાદી અનુસાર કેટલા વિષયો ઉપર રાજ્ય સરકારો કાયદા ઘડી શકે છે?
(A) 66 (B) 97 (C) 100 (D) 101
8. ભારતીય વડાપ્રધાનની નિમણૂક કોણ કરે છે?
(A) રાષ્ટ્રપતિ (B) ઉપરાષ્ટ્રપતિ
(C) એટર્ની જનરલ (D) સર્વોચ્ચ અદાલતના મુખ્ય ન્યાયાધીશ
9. મહાનગરપાલિકાના સર્વોચ્ચ વહીવટી અધિકારીને શું કહેવામાં આવે છે?
(A) મ્યુનિસિપલ કમિશ્નર (B) નાયબ કમિશ્નર
(C) નિયામક શ્રી (D) મેજિસ્ટ્રેટ
10. ભારતમાં પંચાયતી રાજની શરૂઆત ક્યારથી થઈ હતી?
(A) ઈ.સ. 1959 (B) ઈ.સ. 1961 (C) ઈ.સ. 1971 (D) ઈ.સ. 1994
-

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી - 2016

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : વિકાસ વહીવટ (EPA-03)

Numerical Code: 0057

તારીખ : 18/01/2016

સમય : 03.00 to 06.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

-
- પ્ર.1 વિકાસલક્ષી વહીવટનો અર્થ ટૂંકમાં સમજાવી, તેનાં લક્ષણો વર્ણવો. (12)
અથવા
ભારતમાં અમલદારશાહીની સામાજિક પૂર્વભૂમિકા સમજાવી, તેને પ્રાંતિનિધિક બનાવવાના ઉપાયો વર્ણવો.
- પ્ર.2 પંચાયતીરાજ સંસ્થાઓની સમસ્યાઓ વર્ણવો. (12)
અથવા
સહકારી સંસ્થાઓના પ્રકારો વર્ણવો.
- પ્ર.3 જાહેરક્ષેત્ર અને અર્થતંત્ર પર તેની અસરો વર્ણવો. (12)
અથવા
વિકાસલક્ષી કોર્પોરેશનનો ખ્યાલ સમજાવી તેનાં કાર્યો વર્ણવો.
- પ્ર.4 વિકેન્દ્રીકરણનો ખ્યાલ સમજાવી તેની જરૂરિયાત શા માટે છે? - તે સમજાવો. (12)
અથવા
તટસ્થતા વિરુદ્ધ પ્રતિબદ્ધ અમલદારશાહી સમજાવો.
- પ્ર.5 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (12)
1. પારીસ્થિતિકી વિજ્ઞાનનો અભિગમ
2. સત્તાનું પ્રતિનિધાન
3. સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ
4. કાનૂની કોર્પોરેશન
5. નીતિ ઘડતરમાં અમલદારશાહીની ભૂમિકા
- પ્ર.6 બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોના સાચા જવાબ તેના ક્રમ સાથે લખો. (10)
1. Forensic Science નું ગુજરાતી શું થાય?
(A) વારસા વિજ્ઞાન (B) જીવરસાયણ શાસ્ત્ર
(C) ન્યાયસહાયક વિજ્ઞાન (D) ભૂસ્તર શાસ્ત્ર
2. સંગઠનનું સ્વરૂપ કયું છે?
(A) સહકારી મંડળી (B) સેક્ટર કોર્પોરેશન (C) કંટ્રોલ બોર્ડ (D) આપેલ તમામ
3. મૈસૂર ગ્રામપંચાયત એન્ડ લોકલ બોર્ડ, એક્ટ ક્યારે પસાર કરાયો?
(A) 1959 (B) 1960 (C) 1961 (D) 1962

4. સામુદાયિક વિકાસ આંદોલન ક્યારથી શરૂ કરાયું?
(A) 1950 (B) 1951 (C) 1952 (D) 1960
5. DRDA શું છે?
(A) તાલુકા ગ્રામવિકાસ એજન્સી (B) જિલ્લા ગ્રામવિકાસ એજન્સી
(C) રાજ્ય વિકાસ એજન્સી (D) સામુદાયિક વિકાસ એજન્સી
6. IRDP શું છે?
(A) સંકલિત ગ્રામ વિકાસ કાર્યક્રમ (B) ગ્રામીણ રોજગાર કાર્યક્રમ
(C) તાલુકા મજૂર સંઘ (D) કામના બદલામાં અન્ન કાર્યક્રમ
7. અંત્યોદય યોજના કોના વિચારો પર આધારિત છે?
(A) વિનોબા ભાવે (B) ગાંધીજી
(C) સરદાર પટેલ (D) બી. આર. આંબેડકર
8. રણ વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ ભારત સરકારે ક્યારે શરૂ કરેલો?
(A) 1967-68 (B) 1977-78 (C) 1988-89 (D) 1955-66
9. પંચાયતી રાજ સંસ્થાઓની સ્થાપના ક્યારથી શરૂ થઈ?
(A) 1959 (B) 1960 (C) 1961 (D) 1962
10. ન્યૂડીલ પ્રોગ્રામ કોણે શરૂ કરેલો?
(A) રૂઝવેલ્ટ (B) માર્શલ (C) હેન્રી કિસિન્જર (D) રોનાલ્ડ રેગન
-

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી - 2016

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : કાર્મિક વહીવટ (EPA-04)

Numerical Code: 0058

તારીખ : 19/01/2016

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્ર.1 જાહેર સેવા એટલે શું? જાહેર સેવાઓનાં કાર્યોમાં વધારો શા કારણે થયો છે? (12)

અથવા

કાર્મિક તાલિમ વહીવટની વિકાસનું માળખું દર્શાવી તેની ભૂમિકા - કાર્યોનું વર્ણન કરો.

પ્ર.2 ભારતમાં જાહેર વહીવટનાં મુખ્ય લક્ષણો જણાવો. (12)

અથવા

કારકિર્દી આયોજન એટલે શું? તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.

પ્ર.3 ભરતી વિશે વિસ્તૃત નિબંધ લખો. (12)

અથવા

વહીવટમાં બઢતીનો અર્થ સમજાવી તેના મહત્વનાં સિદ્ધાંતો દર્શાવો.

પ્ર.4 સનંદી સેવામાં ભરતી તાલીમની પ્રક્રિયા સમજાવો. (12)

અથવા

વહીવટમાં તાલીમની શું જરૂર છે? તેના અર્થ ઉદ્દેશ્યો તથા અગત્યતા જણાવો.

પ્ર.5 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (12)

1. તાલીમના પ્રકાર
2. પ્રોત્સાહનની સમસ્યા
3. સનંદી સેવકોના મુખ્ય કાર્યો
4. વિકાસશીલ દેશોમાં તાલીમ

પ્ર.6 નીચેના વિધાનો વાંચી તેની સામે ખરા (✓) અને ખોટા (X) ની નિશાની કરો. (10)

1. સિવિલ સેવાને આધુનિક સ્વરૂપ આપવામાં બ્રિટનની નોર્ટ કોર્ટ ટ્રેવેલિયન સમિતિએ મહત્વનું પ્રદાન આપ્યું હતું.
2. સિવિલ સેવાએ રાજ્ય વહીવટને અસ્થિર બનાવે છે.
3. સિવિલ સેવાએ બિનરાજકીય કારોબારી છે.
4. રાજ્ય વહીવટ માટે સિવિલ સેવકો એ કાયમી વ્યવસાયી સમૂહ છે.
5. જી.પી.એસ.સી ની પરિક્ષાઓ ભારત સરકાર દ્વારા લેવાય છે.
6. સિવિલ સેવામાં નિયુક્તિ બાદ કર્મચારીઓને તાલીમ આપવામાં આવે છે.
7. ઓસ્ટ્રેલિયામાં સિવિલ સેવકો દ્વારા હડતાલ પાડવી ગેરકાયદેસર ગણાય છે.
8. ભારતે સિવિલ સેવામાં તટસ્થતાનો ખ્યાલ અમેરિકન સંસદીય મોડેલ પરથી લીધો છે.
9. સિવિલ સેવામાં રાજકીય તટસ્થતાનો ખ્યાલ મેક્સ વેબરે આપ્યો હતો.
10. બ્રિટનના સ્પર્ધાત્મક પરિક્ષાઓ દ્વારા સિવિલ સેવકોની ભરતી થાય છે.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી - 2016

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : નાણાંકીય વહીવટ (EPA-05)

Numerical Code: 0059

તારીખ : 16/01/2016

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

- પ્ર.1 ખાદ્યપૂરક નાણાવ્યવસ્થા અને કુળાવા વચ્ચેનો સબંધ તપાસો. ખાદ્યપૂરક નાણાવ્યવસ્થાને નિયંત્રિત કરવા કયાં પગલા લઈ શકાય? (12)
- અથવા
- ભારતના કોમ્પોલર અને ઓડિટર જનરલની એકાઉન્ટિંગ અને ઓડીટીંગ ફરજો તપાસો.
- પ્ર.2 જાહેર દેવાની ચુકવણીની કોઈપણ ચાર પદ્ધતિઓની ચર્ચા કરો. (12)
- અથવા
- પ્રકલ્પ મૂલ્યાંકનના વિવિધ પાસાઓની ચર્ચા કરો.
- પ્ર.3 “જાહેર સાહસોના મહત્વના કાર્યોમાનું એક કાર્ય નાણાંકીય વહીવટ છે”- ચર્ચો. (12)
- અથવા
- સમતા અને સામજિક ન્યાયની સ્થાપનામાં રાજકોષીય નીતિના જ્ઞાણની સમીક્ષા કરો.
- પ્ર.4 યોજનાકીય અને બિનયોજનાકીય ખર્ચ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. (12)
- અથવા
- જાહેરક્ષેત્રમાં નાણાંકીય સ્વાયતતા અને ઉત્તરદાયિત્વ સિદ્ધ કરવાની જુદી જુદી રીતોની ચર્ચા કરો.
- પ્ર.5 કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો. (12)
1. ભારતમાં અંદાજ સમીતિના કાર્યો
 2. વિકાસલક્ષી ખર્ચ
 3. પરંપરાગત અંદાજપત્ર
 4. જાહેર નાણાંકીય સમિતિ
- પ્ર.6 નીચેના વિધાનો વાંચી તેની સામે ખરા (✓) અને ખોટા (x) ની નિશાની કરો. (10)
1. બ્રિટનમાં નાણાં વિભાગને ટ્રેઝરીના નામે ઓળખવામાં આવે છે.
 2. જાહેર હિસાબ સમિતિ કોમ્પોલર જનરલના અધ્યક્ષપણા નીચે કામ કરે છે.
 3. લોકસભાની અંદાજ સમિતિનું આયુષ્ય એક વર્ષનું હોય છે.
 4. રાજ્યના ઓડીટર જનરલનો અહેવાલ મેળવવાનો અધિકાર મુખ્ય પ્રધાનનો છે.
 5. જાહેર હિસાબ સમિતિની તપાસના પરિણામો લોકસભામાં રજૂ કરવામાં આવે છે.
 6. બજેટ શબ્દ ફ્રેંચ ભાષાના ‘બોજેટ’ શબ્દ પરથી ઉતરી આવ્યો છે.
 7. “જાળવણી ખાતા” નાણાં પ્રધાન તૈયાર કરે છે.
 8. વેચાણવેરો એ રાજ્ય સરકારનો કર છે.
 9. પ્રત્યક્ષ કરવેરા ધારાસભાની મંજૂરી વિના લાદી શકાય છે.
 10. ભારતમાં અંદાજપત્ર ડિસેમ્બર મહિનામાં રજૂ કરવામાં આવે છે.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી - 2016

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)	Numerical Code B.A.: 0001 Numerical Code B.com.: 0002 નોંધણી નંબર: _____
પાઠ્યક્રમ	: જાહેર નીતિ (EPA-06)	Numerical Code: 0060
તારીખ	: 16/01/2016	
સમય	: 03.00 to 06.00	
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.	કુલ ગુણ : 70

- પ્ર.1 જાહેર નીતિના વિવિધ પ્રકારો કયા કયા છે? તેની ચર્ચા કરો. (12)
અથવા
નીતિ ઘડવૈયાઓએ નીતિ ઘડતી વખતે કયા કયા મહત્વના પરિબલોને ધ્યાનમાં રાખવા જોઈએ. તેની ચર્ચા કરો.
- પ્ર.2 સંસદ અને કાર્યની કારોબારી વચ્ચેના સંબંધોની ચર્ચા કરો. (12)
અથવા
અમલીકરણ ઉપરના વિવિધ સંદર્ભો જણાવો.
- પ્ર.3 ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓની સામેલગીરી માટેની પ્રવૃત્તિઓ દર્શાવો. (12)
અથવા
જમીન સુધારાની અસરો અથવા પ્રભાવની અસરોની ચર્ચા કરો.
- પ્ર.4 નીતિના પ્રભાવના મુખ્ય પરિમાણોનો ઉલ્લેખ કરો. (12)
અથવા
નીતિ વિશ્લેષણના વિભિન્ન પ્રકારના અભિગમોની સ્પષ્ટ રીતે રજૂ કરો.
- પ્ર.5 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (12)
1. બિન સરકારી સંસ્થાઓ
2. ધારાસભાની બદલાતી ભૂમિકા
3. નીતિ ઘડતરમાં ન્યાયતંત્રની ભૂમિકા
4. નીતિના અમલીકરણમાં નાગરિકોની ભૂમિકા
- પ્ર.6 બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોના સાચા જવાબ તેના ક્રમ સાથે લખો. (10)
1. રાજકીય કારોબારીમાં નીચેના પૈકી કોનો સમાવેશ થતો નથી?
(A) કેબિનેટ (B) કેબિનેટ સમિતિઓ (C) લોકસભાના સ્પીકર (D) પ્રધાન મંડળ
2. ખરડાના બીજા વાંચનના કેટલા તબક્કા છે?
(A) બે તબક્કા (B) ત્રણ તબક્કા (C) એક જ તબક્કો (D) ચાર તબક્કા
3. કાયદાના શાસન સંબંધી નીચેના વિધાનો પૈકી કયું વિધાન ખોટું છે?
(A) કોઈ વ્યક્તિ કાયદાથી પર નથી. (B) સૌ કાયદાને આધીન છે.
(C) સૌ માટે સમાન કાયદો છે. (D) ધર્મગુરુઓ માટે અલગ કાયદો
4. ગરીબી એ શેનું પરિણામ છે.
(A) સામાજિક અસમાનતા અને શોષણ (B) અલ્પ અથવા ઓછો વિકાસ
(C) સમાન વિતરણનો અભાવ (D) આ ત્રણેનું સહિયારું પરિણામ

5. પંચાયતી રાજ સંસ્થાઓ નીચે પૈકીનું કયું કાર્ય કરતી નથી?
- (A) ખેતીવાડી- પશુપાલનમાં સહાય (B) પાણીપુરવઠો અને ગંદાપાણીનો નિકાલ
(C) ઉચ્ચ- યુનિવર્સિટી શિક્ષણનો પ્રબંધ (D) આરોગ્ય અને સફાઈ
6. નીચેના વિધાનો પૈકી કયું વિધાન રાજ્યને લાગુ પડતું નથી?
- (A) તે એક સત્તા પ્રથા છે (B) તે એક કલ્યાણપ્રથા છે
(C) તે એક કાનૂન થકી કાર્ય કરે છે (D) તે ઈશ્વર પ્રસ્ત શ્રદ્ધા પેરે છે
7. જાહેર નીતિઘડતરમાં કોણ નિર્ણાયક સ્થાન ધરાવે છે?
- (A) જ્ઞાતિ મંડળો (B) આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ
(C) રાજકીય પક્ષો (D) ધાર્મિક સંસ્થાઓ
8. નીચેના કયા રાજ્યમાં ત્રી. સ્તરિય પંચાયતી માળખું છે?
- (A) આસામ (B) હરિયાણા (C) કર્ણાટક (D) ગુજરાત
9. રાજ્યસભાના અધ્યક્ષ હોદ્દાની રૂએ કોણ બને છે?
- (A) વડાપ્રધાન (B) રાષ્ટ્રપતિ (C) ઉપરાષ્ટ્રપતિ (D) ગૃહપ્રધાન
10. ભારતના ડાબેરી પક્ષમાં નીચેનામાંથી કોનો સમાવેશ થાય છે?
- (A) ભાજપ (B) કોંગ્રેસ (C) માર્કસવાદી પક્ષ (D) જનતા દળ
-